

Efterkommerne; thi en Beslutning i denne Henseende vilde aldeles ingen Betydning have for Efterkommerne. — Men, naar der ingen Organisation mere existerede, hvorigjennem en saadan Ret kunde gjøres gjældende, saa blev den dog factiss Intet; der er ingen positiv Ret, kun en naturlig Ret. Af denne Grund var det vistnok, at Oppositionen i den forrige Rigsdag saa stærkt holdt paa, at Grundlovens Arvesølge ikke skulde forandres, uden at der, hvad der ogsaa i det første Udvalgs Betænkning udtrykkeligt blev sagt, traadte en organisk Indretning istedet, hvorved Folkets Ret kunde sikkes; thi enten maatte Folkets Ret sikkes paa den Maade, at der var bestemte arveberettigede Personer, til hvis Ret Folkets Ret var bunden, og som ikke kunde tilfidesættes, uden det dertil gav sit Samtykke, eller ogsaa maatte der være en organisk Indretning, der nødte Kongen til at forhandle med sit Folk om Thronfølgen, førend han derom forhandlede med fremmede Magter. Det vil dog Enhver kunne indsee, at indre statsretlige Love ikke kunne blive indførte ved Tractater; naar dette var Tilfældet, behøvede jo Udenrigsministeren kun at afflutte en Tractat med Udlandet om, at vi for Fremtiden ingen Grundlov, ingen Constitution mere skulde have, og saa var derved Rigsdagen underkastet den Nødvendighed, pligtskyldigt at maatte affkaffe Grundloven. Men kan Folkets Ret ikke affkaffes i dette Tilfælde, kan den det heller ikke i et andet enkelt Tilfælde, og det har vistnok heller ikke været Hensigten ved Londonntractaten at foranledige Saadant. Havde dette været Tilfældet, eller skulde Tractaten ved Nødvendigheds uforandret at maatte vedtages medføre en Tilfidesættelse af Folkets Ret, saa maatte vistnok den Minister, som havde forsøgt paa, saaledes at tilintetgjøre Folkets Ret, sættes under Tiltale. Jeg siger dette uden Forbehold, thi jeg troer ikke, at dette har været den høitagede Ministers Hensigt; jeg nærer personligen den største Høiagtelse for ham. Men jeg siger dog, at hans Forhold da vilde kunne medføre Ansvar, og jeg kan i saa Henseende beraabe mig paa en Autoritet, som Ingen vil nægte at have stor Betydning, og det er den høitæredede Premierministers. Denne har i sit

Skrift: Prøvelse af Udkastet til Danmarks Grund- og Valglov — jeg erindrer ikke note Siden, men jeg troer det er Pag. 136-137 — udtrykkeligt omtalt, i hvilke Tilfælde Ministersansvarlighed kunde finde Sted efter naturlige Principer, og deri har han ogsaa anført, at det aldeles ikke er fornødent for, at en Minister kan paadrage sig Ansvar, at han skulde have til Hensigt at gjøre Landet Skade, men at det var nok, at han virkelig ved Uforsigtighed havde baaret sig saaledes ad, at han havde krænket Folkets Ret og gjort Skade.

Der er imidlertid endnu et andet Punkt, som jeg ikke ganske kan forbigaae at omtale, skøndt jeg er aldeles uforberedt paa idag at maatte tage Ordet. Det er, hvorledes Sagen stiller sig i Forhold til den Fællesforfatning, som nu nødvendigviis vil blive at indføre. Det, der har været en af de første og væsentligste Anledninger til den Strid, der har reist sig mellem Danmark og Holsteen — hvorvel den ogsaa har andre Anledninger, har det dog givet meest Anledning til Agitation. — er den Omstændighed, at der blev sagt, om ogsaa aldeles uden Grund, at Holsteen blev prægraveret, at det maatte forholdsviis efter sin Folkemængde bidrage langt Mere til den fælles Høfholdning, til de fælles Udgifter, end de andre Landsdele, at det var af Holsteens Borgers og Bondes Fedme, at den danske Borger og Bønde næredes. Denne Beshyldning var vistnok ugrundet; men der vilde dog paany kunne indtræde Forhold, under hvilke saadanne Beshyldninger igjen kunne opstaae. Der er kun eet Middel, hvorved dette kan forebygges, det er, at man altid kan see, hvad hver Landsdeel bidrager til de fælles Indtægter og Udgifter. For i Korthed at vise, hvorledes dette Hensyn kunde bevares under et finantstelt Fællesskab, skal jeg tillade mig at anføre et Exempel. Man kunde lade hver Landsdeel have sine særskilte Forsamlinger med særskilte Institutioner, og forelægge Finantsbudgettet for hver af disse Forsamlinger for sig; man kunde forelægge det til samme Tid, thi, om Finantsministeren ikke kunde være allestedsnærværende, eller idetmindste 3 Steder nærværende, kunde han dog altid sende Besuld-